

Huvudman

Västerås kommun
peter.johansson@vasteras.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Tillbergaskolan i Västerås kommun

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av Tillbergaskolan i Västerås kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Tillbergaskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 22 och 23 november samt den 29 november 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans plan mot kränkande behandling, kränkingsanmälningar och åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Garantin för tidiga stödinsatser

Lärarna uppger i intervjun att de började arbeta med garantin för tidiga stödinsatser för eleverna i förskoleklass och årskurs ett i september. Alla elever har gjort kartläggningsmaterialet. Lärarna går igenom resultatet för samtliga elever på en klasskonferens tillsammans med specialpedagogen som också får ta del av kartläggningsmaterialet. Elevhälsans personal arbetar sen med de elever som behöver extra stöd. För eleverna i årskurs ett skickas också resultaten till matematikmentorn i kommunen. Nationella proven i årskurs tre görs på vårterminen men de arbetar redan nu med att förbereda eleverna genom att göra gamla prov. Alla elever kommer att utföra proven. Efter förra läsårets nationella prov gjordes en särskild bedömning av ett antal elevers resultat och när de eleverna sen gick över till mellanstadiet gjordes en överlämning.

Extra anpassningar och särskilt stöd

I intervju med lärare och representanter från elevhälsan framgår att om de ser att elever inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anpassar de undervisningen samt följer upp och analyserar resultaten. De använder sig av både generella extra anpassningar som till exempel tydlig struktur på lektionen, timtimers och placering i klassrummet och om en elev inte klarar sig med generella anpassningar får den individuella extra anpassningar. Om eleven behöver mer stöd kan läraren be specialpedagogen om hjälp. Ett exempel är att en elev under en kortare period kan få gå till specialläraren för att arbeta med ett ämne. Extra anpassningar följs upp minst en gång per termin. Alla elever som inte når kunskapsmålen har extra anpassningar och de dokumenteras. Om en elev trots extra anpassningar inte når målen anmäls eleven till elevhälsoteamet (EHT). Lärarna blir då kallade till ett samtal med hela EHT. Alla elever som trots extra anpassningar inte uppfyller kunskapsmålen anmäls till EHT. När beslut tagits om att en elev ska få särskilt stöd utarbetas ett åtgärdsprogram tillsammans med EHT och vårdnadshavare får chans att medverka.

Rättslig reglering

Garantin för tidiga stödinsatser

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande (8 kap. 2 §

skolförordningen [2011:185], Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2019:16] om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass). Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 (9 kap. 22 b § skolförordningen, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2019:66] om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan). Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 (9 kap. 21 § skolförordningen, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2019:69] om nationella prov i årskurs 3).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och i lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. (3 kap. 4 § skollagen)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen)

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller utredning om behov av särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd. (3 kap. 4 § skollagen)

Extra anpassningar och särskilt stöd

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd

ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt för vissa i skollagen angivna former av särskilt stöd. Om en utredning av en elevs behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del

Trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framkommer att skolan har en plan mot kränkande behandling. I planen finns en översikt över åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen innehåller en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur de planerade åtgärderna för föregående år har genomförts. Vidare framgår att kränkingsanmälningar görs och utreds.

I intervju med elever framkommer det att de känner sig trygga i skolan och att det alltid finns personal att vända sig till om något händer. De yngre eleverna uppger att det kan vara lite otryggt i matsalen där de äldre eleverna är och att de är lite läskiga. Det kan vi bråkigt vid fotbollsplanen men det finns alltid någon vuxen där som kan hjälpa dem. Om det uppstår bråk mellan elever så stoppar de vuxna det. De uppger vidare att lärarna pratar med eleverna om värdegrunden varje måndag. De får även svara på en enkät och har haft trygghetsvandring.

I intervjun med lärare framkommer det att de upplever att eleverna känner sig trygga. Skolan genomför en trygghetsenkät och efter den senaste, där alla elever

inte angivit att de känner sig trygga, så har skolans personal arbetat med rasterna. Man har satt in rastvakter och en person håller i rastaktiviteter, toaletterna har fått hasp istället för lås och i omklädningsrummen har man satt upp skynken vid dörren. Lärarna uppger vidare att alla lärare reagerar om någon elev betar sig illa.

Lärare och elevhälsan uppger att man arbetar med incidentrapporter på skolan. De går till trygghetsteamet. Systemet med incidentrapporter har gjort att de kan kartlägga även händelser på skolan som inte är en kränkande behandling. Om det är en uppenbar kränkning gör läraren en kränkingsanmälan direkt. Ibland anser trygghetsteamet att en händelse varit en kränkning och då görs en kränkingsanmälan efter att incidentrapporten har skrivits.

Elevhälsan uppger att de inte är direkt inblandade i arbetet med kränkande behandling men kuratorn kopplas ofta in och hen sitter också med trygghetsteamet. Hen uppger att när en kränkning har skett görs en anmälan, man kontaktar vårdnadshavare och pratar med de inblandade eleverna om vad som behöver göras för att det inte ska ske igen.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap. 3 § skollagen). Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Helena Maslov har varit föredragande i ärendet.